

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2023 M. VASARIO 1 D.
NUTARIMO NR. 65 „DĖL ELEKTROS TINKLŲ PRAL AidUMŲ PASKIRSTYMO
PROPORCIJŲ IR PRAL AidUMŲ DALIES ATSINAUJINANČIUS ENERGIJOS
IŠTEKLIUS NAUDOJANČIOMS ELEKTRINĖMS SAUSUMOS TERITORIJOJE IKI
2030 METŲ NUSTATYMO“ PAKEITIMO**

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. vasario 1 d. nutarimą Nr. 65 „Dėl elektros tinklų pralaidumų paskirstymo proporcijų ir pralaidumų dalies atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms sausumos teritorijoje iki 2030 metų nustatymo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL ELEKTROS TINKLŲ PRAL AidUMŲ PASKIRSTYMO PROPORCIJŲ IR
PRAL AidUMŲ DALIES ATSINAUJINANČIUS ENERGIJOS IŠTEKLIUS
NAUDOJANČIOMS ELEKTRINĖMS SAUSUMOS TERITORIJOJE IKI 2030 METŲ
NUSTATYMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2³ dalimi ir 39 straipsnio 2³ dalimi ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9¹ punktu, 13 straipsnio 10 dalimi ir 20¹ straipsnio 10 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Nustatyti elektros tinklų pralaidumų paskirstymo proporcijas atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms sausumos teritorijoje, numatant, kad:

1.1. atsižvelgiant į elektros energetikos sistemos galimybes, iki 2030 metų prie elektros tinklų bus sudarytos galimybės prijungti 4,4 GW leistinos generuoti galios saulės šviesos energijos elektrines ir 3,6 GW leistinos generuoti galios vėjo elektrines;

1.2. laisvi elektros energetikos sistemos pralaidumai, skirti Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalyje ir 39 straipsnio 2¹ dalyje nurodytiems prioritetams paskirstyti, sudaro 0,689 GW leistinos generuoti galios saulės šviesos energijos elektrinėms ir 0,445 GW leistinos generuoti galios vėjo elektrinėms ir rezervuojami tokiomis proporcijomis:

1.2.1. atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ar piliečių energetikos bendrijų, kai jų dalyviais yra savivaldybė, jos įstaigos ir (ar) įmonės, ir ne mažiau kaip 20 procentų šių bendrijų eksploatuojamų atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių įrengtosios galios, ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo leidimo gaminti elektros energiją gavimo dienos bus skirta mažinti energijos nepriteklių ir (ar) teikti naudą pažeidžiamiems vartotojams, elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti – 0,138 GW leistinos generuoti galios rezervuojama saulės šviesos energijos elektrinėms ir 0,1 GW leistinos generuoti galios rezervuojama vėjo elektrinėms;

1.2.2. pelno nesiekiančių juridinių asmenų, planuojančių įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius elektros energijos gamybos įrenginius ir juose pagamintą elektros energiją naudoti savo reikmėms ir ūkio poreikiams, įskaitant pelno nesiekiančius juridinius asmenis, kurie yra elektros energiją gaminantys vartotojai ar siekia jais tapti, ir asmenų, vykdančių veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kai elektrinę ar jos dalį įsigyja pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ir (ar) piliečių energetikos bendrijų, neatitinkančių šio nutarimo 1.2.1 papunktyje nurodyto apibrėžimo, elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti – 0,098 GW leistinos generuoti galios rezervuojama saulės šviesos energijos elektrinėms ir 0,05 GW leistinos generuoti galios rezervuojama vėjo elektrinėms;

1.2.3. fizinių asmenų, kurie yra elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantys vartotojai ar siekia jais tapti, asmenų, vykdančių veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kai elektrinę ar jos dalį įsigyja fiziniai asmenys, elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti – 0,383 GW leistinos generuoti galios rezervuojama saulės šviesos energijos elektrinėms ir 0,075 GW leistinos generuoti galios rezervuojama vėjo elektrinėms;

1.2.4. asmenų, vykdančių veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kai elektrinę ar jos dalį įsigyja juridiniai asmenys, juridinių asmenų, kurių pagamintai elektros energijai taikomas grynasis atsiskaitymas, ant pastatų stogų planuojančių įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius elektros energijos gamybos įrenginius, juridinių asmenų, kurie yra elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantys vartotojai ar siekia jais tapti, elektros energijos gamybos įrenginiams prijungti – 0,07 GW leistinos generuoti galios rezervuojama saulės šviesos energijos elektrinėms ir 0,22 GW leistinos generuoti galios rezervuojama vėjo elektrinėms.

2. Nustatyti, kad:

2.1. leistinos generuoti galios dalis, skirta Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalies 6 punkte ir 39 straipsnio 2¹ dalies 6 punkte nurodytiems įrenginiams, paskirstoma neorganizuojant Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2³ dalyje ir 39 straipsnio 2³ dalyje nurodytų pralaidumų rezervavimo aukcionų;

2.2. kai hibridinės elektrinės yra vystomos 1.2.1–1.2.4 papunkčiuose nurodytų asmenų, šių asmenų hibridinę elektrinę sudarančioms saulės šviesos energijos elektrinėms ir (arba) vėjo elektrinėms suteikiami šio nutarimo 1.2.1–1.2.4 papunkčiuose nurodyti elektros tinklų pralaidumai, skirti saulės šviesos energijos elektrinėms arba vėjo elektrinėms;

2.3. kai elektrinės yra vystomos asmenų, atitinkančių Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 14 dalies nuostatas, kurie perka elektros energiją daugiabučių gyvenamųjų namų bendroms reikmėms ir (ar) liftams, jiems suteikiami šio nutarimo 1.2.3 papunktyje nurodyti elektros tinklų pralaidumai;

2.4. tolesnė saulės šviesos energijos elektrinių ir vėjo elektrinių, pasiekus šio nutarimo 1.2.1–1.2.4 papunkčiuose nurodytas saulės šviesos energijos elektrinių ir vėjo elektrinių leistinas generuoti galias, taip pat elektros energijos kaupimo įrenginių, hibridinių elektrinių ir kitų elektrinių, kurios nepatenka į šio nutarimo 1.2.1–1.2.4 papunkčiuose nurodytas grupes, plėtra vykdoma taikant elektros energijos gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimus, išskyrus atvejus, nurodytus šio nutarimo 2.2 ir 2.5 papunkčiuose.

2.5. Elektrinės, hibridinės elektrinės ar elektros energijos kaupimo įrenginiai gali būti prijungiami prie skirstomųjų elektros tinklų netaikant elektros energijos gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų:

2.5.1. kai elektrinės ar hibridinės elektrinės leistina generuoti galia ne didesnė kaip 0,8 kW ir elektros energijos gamybos modulio didžiausias pajėgumas (toliau – didžiausias pajėgumas (P_{max})) ne didesnis kaip 100 kW, šios elektrinės ar hibridinės elektrinės prijungiamos prie skirstomųjų elektros tinklų, neatsižvelgiant į tai, ar yra laisvų elektros

energetikos sistemos pralaidumų, skirtų Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalyje ir 39 straipsnio 2¹ dalyje nurodytiems prioritetams paskirstyti, kurie sudaro 0,689 GW leistinos generuoti galios saulės šviesos energijos elektrinėms ir 0,445 GW – vėjo elektrinėms, bei laisvų techninių pralaidumų, o elektros energijos kaupimo įrenginiai, kurių leistina generuoti galia ne didesnė kaip 0,8 kW ir keitiklio (inverterio) galia ne didesnė kaip 100 kW, prijungiami prie skirstomųjų elektros tinklų, neatsižvelgiant į tai, ar yra laisvų techninių pralaidumų. Šiame papunktyje nurodytų elektrinių, hibridinių elektrinių ir elektros energijos kaupimo įrenginių leistina generuoti galia nėra vertinama atliekant šio nutarimo 3 punkte nurodytą suteiktų elektros tinklų pralaidumų ir esamų laisvų elektros tinklų pralaidumų, įvertinimą;

2.5.2. kai Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti plėtros ir skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti plėtros ir skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos tvirtinamame pasinaudojimo skirstomaisiais elektros tinklais tvarkos apraše nurodoma, kad elektrinės, hibridinės elektrinės ar elektros energijos kaupimo įrenginiai prijungiami, neatsižvelgiant į išnaudotus šiame nutarime nurodytus ir perdavimo elektros tinklų techninius pralaidumus. Šiais atvejais elektrinės ir hibridinės elektrinės prijungiamos neatsižvelgiant į tai, ar yra pasiektos šio nutarimo 1.2.1–1.2.4 papunkčiuose nurodytos saulės šviesos energijos elektrinių ir vėjo elektrinių leistinos generuoti galios, kol yra laisvų techninių pralaidumų ir laisvų elektros energetikos sistemos pralaidumų, skirtų Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalyje ir 39 straipsnio 2¹ dalyje nurodytiems prioritetams paskirstyti, kurie sudaro 0,689 GW leistinos generuoti galios saulės šviesos energijos elektrinėms ir 0,445 GW – vėjo elektrinėms, o elektros energijos kaupimo įrenginiai prijungiami kol yra laisvų techninių pralaidumų;

2.5.3. kai elektros energijos kaupimo įrenginys įrengiamas objekto vidaus tinkle ir prijungus elektros energijos kaupimo įrenginį objekto didžiausias pajėgumas (P_{max}) bus ne didesnis kaip 100 kW, šis elektros energijos kaupimo įrenginys naudojasi objektui suteikta leistina generuoti galia (papildoma leistina generuoti galia šiam įrenginiui nėra suteikiama), kol yra laisvų techninių pralaidumų.

2.6. 20 procentų šio nutarimo 1.2.3 papunktyje nurodytos leistinos generuoti galios rezervuojama asmenų, vykdančių veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kai elektrinę ar jos dalį įsigyja fiziniai asmenys, elektros energijos gamybos įrenginiams ir 80 procentų šio nutarimo 1.2.3 papunktyje nurodytos leistinos generuoti galios rezervuojama fizinių asmenų, kurie yra elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantys vartotojai ar siekia jais tapti, elektros energijos gamybos įrenginiams.

3. Nustatyti, kad perdavimo sistemos operatorius kartu su skirstomųjų tinklų operatoriumi ne rečiau kaip kartą per metus, tačiau ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 1 d., atlieka elektros energijos gamybos įrenginiams suteiktų elektros tinklų pralaidumų ir esamų laisvų elektros tinklų pralaidumų įvertinimą, atsižvelgdami į faktiškai išnaudotus elektros tinklų pralaidumus, ir informuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją ir Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą apie laisvus elektros tinklų pralaidumus. Energetikos ministerija per 30 kalendorinių dienų įvertina pateiktą informaciją ir pateikia pasiūlymus Vyriausybei dėl šio nutarimo pakeitimo.“

2. Nustatyti, kad:

2.1. šis nutarimas įsigalioja 2025 m. rugpjūčio 1 d.;

2.2. paraiškos sudaryti ketinimų protokolą arba išduoti elektrinės ar energijos kaupimo įrenginio prijungimo prie elektros tinklų sąlygas, kai ketinimų protokolą nėra sudaromas, pateiktos iki 2025 m. liepos 31 d., baigiamos nagrinėti vadovaujantis iki 2025 m. liepos 31 d. galiojusio teisinio reguliavimo nuostatomis.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras